

Faktaark - Firedobling af VE på land

Danmark og Europa skal drives af grøn strøm. Det nedbringer vores udledning af drivhusgasser og er et afgørende skridt på vejen til at gøre os uafhængige af russisk gas. Regeringen har derfor med *Danmark kan mere II (DKMII)* udmeldt ambitioner om, at den samlede produktion fra solenergi og landvind skal firedobles frem mod 2030. Udbygning af grøn strøm ud over Danmarks behov skal opføres støttefrit, og der skal ikke pålægges forbrugerne og virksomheder væsentlige omkostninger. Udbygningen af solceller og vindmøller på land er vigtig for den grønne omstilling frem mod 2030, da ny havvind tager længere tid og tidligst kan realiseres i 2030.

Grøn strøm skal erstatte benzin og diesel i vores biler, naturgas i vores huse, olie, kul og gas i industrien. Og så skal den grønne strøm også omdannes til grønne brændstoffer til fx fly, skibe og tung transport.

Solceller og landvindmøller er faldet i pris over de seneste år og opføres i dag i vidt omfang uden statslig støtte. De seneste fem år er der imidlertid kun udarbejdet 22 lokalplaner, som skal muliggøre opsætning af vindmøller. For at indfri ambitionen om at firedoble den samlede produktion på land frem mod 2030, er der brug for at fjerne barrierer og for at sikre, at de nødvendige arealer er til rådighed.

Regeringen vil derfor fremlægge et redskabskatalog, der skal styrke udbygningen af sol og vind på land. Kataloget er udarbejdet på baggrund af dialog med kommunerne og branchen.

Redskabskatalog til firedobling af VE på land

Regeringens redskabskatalog består af en lang række initiativer, der bl.a. skal understøtte

- at de nødvendige arealer er til rådighed
- lokal opbakning og forankring
- hurtigere og bedre myndighedsarbejde
- bedre datagrundlag for opstillere og myndigheder
- indpasning af grøn strøm i elnettet
- realiseringen af store energiparker

Udvalgte væsentlige initiativer omfatter bl.a.:

Staten skal hjælpe med realisering af store energiparker

- Arealplanlægning for VE-anlæg kan være vanskelig for kommunerne – bl.a. når det gælder store VE-anlæg og VE-anlæg, der går på tværs af kommunegrænser. Navnlige arealplanlægningen for vindmøller er ofte vanskelig.
- Som supplement til den kommunale planlægning ønsker regeringen, at staten frem mod 2030 skal spille en væsentligt mere aktiv rolle i udviklingen af større 'energiparker' på land.
- Regeringen vil derfor igangsætte en screening for at identificere fx 10-15 større områder, der vurderes egnede til energiparker og kan dække en væsentlig del af behovet for VE-udbygning på land frem mod 2030. Screeningen gennemføres af Bolig- og Planstyrelsen i dialog med bl.a. kommunerne og VE-opstillerne.
- Regeringen vil endvidere undersøge, hvordan staten kan sikre, at VE-udbygningen i energiparkerne sker hurtigt – fx med et statsligt engagement i arealplanlægningen og ved at placere energiparker hensigtsmæssigt ift. elnettet natur- og miljøinteresser samt for at sikre en geografisk balance.
Det er vigtigt for regeringen, at statsligt engagement i energiparker afpasses til forholdene i de enkelte områder.

Muliggørelse af VE-anlæg i herregårdslandskaber

- Regeringen lægger op til at ændre planloven, så det som udgangspunkt bliver muligt at opstille VE-anlæg i såkaldte herregårdslandskaber. Initiativet omfatter ikke herregårdslandskaber, der er omfattet af fredning.

Fjernelse af landvindmølleloftet

- Landvindmølleloftet er en politisk aftale om at begrænse antallet af vindmøller på land, der blev indført med energiaftalen fra juni 2018. Loftet betyder aktuelt, at der i 2040 maksimalt må være 1.850 landvindmøller. I 2022 står der omkring 4.200 landvindmøller.
- Regeringen foreslår at fjerne loftet, da det risikerer at kunne stå i vejen for ny opstilling af nye vindmøller.

Styrkelse af klagesagsbehandlingen til gavn for borgere og VE-opstillere samt øget rådgivning om EU's naturdirektiver i VE-planlægningen.

- Klagesagsbehandlingen styrkes, så klagenævnene ikke bliver flaskehals for realiseringen af VE-udbygningen. Det nuværende indsats forlænges og forstærkes så klager over VE-projekter kan behandles inden for et loft for sagsbehandlingstiden på 6 måneder frem til 2026.
- Øget statslig rådgivning om EU's naturdirektiver til kommunerne så kommunerne bistås i at forstå forpligtelser, begrænsninger og undtagelsesmuligheder i EU's naturdirektiver. Den øgede rådgivning kan samtidigt understøtte en øget brug af fravigelsesmulighederne i naturdirektiverne, hvor betingelserne er opfyldt.

Oprettelse af et VE-rejsehold, bestående af specialister, der skal bistå og understøtte kommunerne i deres planlægning af VE-projekter

- Rejseholdet vil kunne tilbyde assistance og sparring til kommunerne ift. processer for VE-planlægning, sikre vidensdeling tværkommunalt, udbredelse af ”good practice” og god borgerinddragelse.

Fakta – hvor meget er en firedobling af VE på land?

Den samlede elproduktion fra solceller og landvindmøller udgør 12 TWh i 2021 og forventes uden nye politisk tiltag at udgøre 25 TWh i 2030. En firedobling af produktionen fra land-VE fra 2021 til 2030 indebærer en produktion i 2030 på omkring 50 TWh, hvilket svarer omtrent til en *fordobling* ift. det allerede forventede i 2030.

Udbygning af grøn strøm ud over Danmarks behov skal opføres støttefrit, og der skal ikke pålægges forbrugerne og virksomheder væsentlige omkostninger. Regeringens tilgang til udbygning med VE på land er desuden teknologineutral, og man lægger sig derfor ikke fast på en konkret kombination af solceller og landvindmøller i 2030 i de rammevilkår, der foreslås som initiativer for at fremme VE-udbygningen. Der er udarbejdet et eksempel på, hvordan en firedobling kan realiseres. Ambitionen kan fx realiseres ved at tidoble kapaciteten af solceller fra ca. 2 GW ultimo 2021 til ca. 20 GW ultimo 2030, og næsten fordoble kapaciteten af landvind fra ca. 4,7 GW ultimo 2021 til ca. 8,2 GW ultimo 2030. Dette svarer til en elproduktion fra solceller på ca. 27 TWh og en elproduktion fra landvindmøller på ca. 23 TWh i 2030.

I dag anvender landvindmøller og solceller, hvad der svarer til hhv. ca. 0,7 pct. og 0,1 pct. af landbrugsarealet, hvilket med en indfrielse af ambitionen om firedobling af den samlede produktion fx kan stige til hhv. 1,2 pct. og 0,9 pct. af landbrugsarealet, afhængigt af fordelingen af landvind og solceller, *jf. tabel 1*. Arealbehovet for vindmøller inkluderer også arealet *mellem* møllerne og ca. 98 pct. af arealet kan også bruges til andre formål, herunder landbrug.

Tabel 1

Eksempler på kapacitet og arealbehov

Kapacitet	Solceller	Land-vindmøller	Arealanvendelse	Solceller	Land-vindmøller
Nuværende kapacitet (2021)	2,0 GW	4,7 GW	Areal (2021)	1.600 ha	18.400 ha
Forventet kapacitet (2030)	8,5 GW	5,7 GW	Areal (2030)	24.500 ha	32.100 ha
DKMII (firedobling i 2030)*	20,0 GW	8,2 GW	Nyt arealbehov mod 2030	22.900 ha	13.700 ha
<i>Difference ift. KF22</i>	<i>11,5 GW</i>	<i>2,5 GW</i>	Pct. af landbrugsareal (2021)	0,1	0,7
			Pct. af landbrugsareal (2030)	0,9	1,2

Anm.: Arealtal er indikative og målsætningen kan også realiseres ved en anden kombination af solceller og landvindmøller. Arealbehovet for landvindmøller inkluderer areal mellem møllerne og ca. 98 pct. af arealet kan også bruges til andre formål. Det er beregnet ud fra en antaget parkstørrelse af ca. 40 MW bestående på 4,5 MW og en antaget afstand af tre rotordiameter imellem møllerne.

Kilde: KEFM.